

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DERGİSİ

DİNİ İLMİ EDEBİ MESLEKİ AYLIK DERGİ

Cilt : XI Sayı : 4

TEMMUZ — AĞUSTOS 1972

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«DE Kİ: «ALLAH'I BIRAKIB DA TAPTIĞINIZ
ŞEYLERE TAPMAM BANA YASAK EDİL-
Dİ». DE Kİ: «BEN SİZİN HEVA (ve heves)
LERİNİZE ASLA UYMAM. BU TAKDİRDE
MUHAKKAK SAPMIŞ VE BEN DOĞRU
YOLA ERENLERDEN OLMAMIŞ BULUNU-
RUM». (el-EN'AM SÛRESİ/56)

OLGUN BİR MÜMİN HER BAKIMINDAN TEMİZ VE PAK OLAN İNSANDIR

Lütfi DOĞAN

Diyanet İşleri Başkan Vekili

İnsanın iyi ve temiz olanı, bilgi, imanı kâmil ve güzel işlerle kendisini süsleyen; bilgisizlik, fısku fücur ve kötü işlerden uzak kalan kimsedir. Bu gibi insanların Allah katında kadri çok yüksektir. Cennet yurdunun hakiki varisleri de bu temizliğe sahip olan insanlardır. Kur'an-ı Kerim'de bir ayeti celîlede meal olarak şöyle buyrulur: «Melekler, o müminlerin pak ve asude olarak ruhlarını alırlar. Ve onlara derler ki: Selâm size! İşlemekte olduğunuz iyi amellerinizin karşılığı olmak üzere Cennete girin». (1)

Ruh ve beden temizliği İslâm dininde bir esastır. İyi bir mü'min olmak isteyen kimse her şeyden önce ruh ve beden temizliğine — beşeri takat ölçüsünde— sahip olmağa mecburdur. Çünkü İslâm dini insanlara ruh beden temizliğine sahip olmalarını emreder. İnsanın ruhen temiz olması, yukarıda beyan edildiği gibi, bilgi, iman ve güzel amellerle kendisini tezyin etmesi; bunların zıddı olan cehalet, fenalık ve kötü işlerden uzak kalması ile olur. Ahiret mutluluğu da ancak böyle beden ve ruha sahip bulunarak hayatlarını tamamlayan kimseler için hazırlanmıştır. Kur'an-ı Kerim'in bir çok ayetleri bu hususları tereddüde mahal kalmayacak şekilde insanlığa duyurmaktadır. Meselâ bir ayeti celîle meal olarak şöyledir: «Orada (Mescid-i Haram'dan) tertemiz olmağı seven insanlar vardır. Allah da her bakımdan temiz olanları sever». (2)

Hadisi şerifte de «İslam dininin temizlik üzerine bina edildiği, nezafetin imandan geldiği ve temizliğin imanın yarısı olduğu» bildirilir.

Maddi yönden düşündüğümüz zaman, bugün, sağlığımızın ve hayatımızın temizlik ile kaim olduğunu — yalnız tıp ilmi değil— hayatın bütün gerçekleri de ortaya koymuş bulunmaktadır. Ruh ve beden itibariyle temiz olmayan bir kimse iyi bir müslüman olduğunu söylemeğe hak kazanamaz.

Her gün edasıyla mükellef bulunduğumuz beş vakit namazda ruh, beden ve çevre temizliği yapmakla görevli bulunmamızın hikmetleri ne kadar büyüktür. Takriben bin dört yüz yıl önce bu farızanın İslam cemaatındaki bütün fertlere bir farıza, bir asıl görev olarak emir buyurulmasının hikmetleri üzerinde ne kadar düşünülse yeridir.

İslamiyeti iyi bilmeyen yahut ta yanlış hareket eden bazı kimselerin davranışlarına bakarak müslümanlık hakkında hüküm verenler, her şeyden önce kendilerini yanıltmış olurlar.

(1) Nahl: 32

(2) Tevbe: 108

İslam Dininin emirlerine göre Allah Taalâ, insanlar tarafından yapılan işlerin de ancak iyi ve temiz olanlarını sever. Sözlerin, işlerin, her çeşit fiil ve hareketlerin hatta fakirlere sadaka olarak yapılan ikramların iyi ve temiz olanları ancak O'nun huzuru kibriyasında kabule mazhar olur. Cenabı Hak sözlerin, işlerin, tavır ve hareketlerin bayağı olanlarını sevmez. Zaten ruh ve beden itibariyle pak olan bir insanın sözün güzelini söyleyeceği, işlerin iyi, faydalı ve tertemiz olanını yapacağı tabiidir.

Olgun bir mümin bed sözden, çirkin hareketlerden, yalan ve gıybetten, insanlar arasında söz taşımaktan, iftiradan şiddetle kaçınır. Çünkü bu gibi fiil ve hareketleri Allah Taalânın şiddetle takbih ettiğini yakinen bilir. Bunun için olgun bir müslüman aklın, salim fitratın ve şer'i şerifin iyi ve güzel kabul ettiği şeylerden başkasını yapmamağa bütün gücüyle çalışır.

Allah'a ibadet etmek, O'na hiç bir şeyi ortak koşmamak, O'nun sevgisini ve rızasını kazanmağı her şeyin üstünde tutmak, O'nun yarattıklarına iyilikte bulunmak, fitratı selimin ve şer'i şerifin güzel gördüğü ve yapılması istediği görevlerdir. Akli selim de bu hususları böyle görür. Başka türlü olmasını kabul etmez.

Ayrıca insanın başkaları tarafından kendisine yapılmasını istediği iyi muameleleri onunda takatı ölçüsünde başkalarına yapması; kendisine yapılmasını istemediği davranışlarla onunda başkalarını iz'ac etmemesi, keza, halktan gördüğü ezalara katlanması, fakat kendisinin her hangi bir suretle insanlara eza vermemesi; onlarda gördüğü iyi durumları takdir edip, yeri geldiğinde başkalarına da bildirmesi, lâkin bir fenalık gördüğünde onu setr edip afvetme cihetine gitmesi; insanların şer'i şerife muhalif olmayan veya bir hakkın iptaline sebebiyet vermeyen özürlülerini kabul etmesi, insanın ruhî temizliğinin ve olgunluğunun en güzel örneklerindendir. Bu hususlar dinimizce müslümanlara tavsiye edilen en güzel ahlak kaidelerindendir. Dinin ve akli selimin beğenip tavsiye ettiği bu önemli esasları tatbik mevkiine koymak kâmil mü'minlerin şiarıdır. Çünkü üstün ahlak esaslarını kazanmağa çalışmak mü'minin görevidir. O, ahlakın temiz ve en güzeli ile muttasıf olmalıdır.

Bir mü'min hilim sahibi, vakur, merhametli, sabırlı, ahitlerine vefalı, sözlerinde ve muamelelerinde doğru olmalı; aldatma, ihanet, haset gibi çirkin huylardan uzak kalmalıdır. Düşmana karşı cesur ve sert olmalı, fakat mü'minlere karşı son derece olgun ve mütevazi bulunmalıdır. İffet, şecaat, cömertlik, helâl kazanç temini için çalışmak, onda ruhî hasletler halinde tecelli etmelidir. Hasılı yemesi, içmesi, aile yuvası, işleri temiz olmalıdır. Bütün bunlar insanın kalbini ve ruhunu her çeşit bayağılıklardan arındırması için en güzel belirtileridir. Kur'an-ı Kerim bu bahtiyarları-ruhen ve bedenlen tertemiz olan mü'minleri şöyle müjdelir: «... O müttakiler, Cennet, yurduna girdiklerinde melekler onlara: Selam sizlere... Siz tertemiz olmanıza mükafat olarak ve ebedi kalmak üzere Cennete giriniz, derler». (3)

Cenabı Hak hikmetinin iktizası, iyi ve temiz olanlar için Cenneti; temiz olmayan ve kötü olanlar için de Cehennemi yaratmıştır.

Zâd-ül- Meâd Fi Hedy-i Hayr-il- İbâd adlı eser müellifinin dediği gibi, insanlar için üç yurt hazırlanmıştır. Birincisi tamamiyle temizdir, ancak temiz olanlar içindir Bu Cennet yurdudur. İkincisi ise temiz olmayan ve kötü

(3) Zümer: 73

olanlar içindir. Bu ise Cehennem yurdudur. Bir üçüncüsü de vardır ki, o da imtihan yeri olan dünya yurdudur. Zira dünya iyi ve temiz olanlar ile ruhen ve bedenen temiz olmayanların bir arada bulunduğu yerdir.

Kıyamet günü geldiğinde, Cenabı Hak iyi ve temiz olan insanları ayırıp, onları tertemiz olan Cenneti ile taltif edecektir. Temiz olmayan ve kötülük-
lere boyanan kimseleri de Cehennem ile tecziye buyuracaktır.

Cenabı Hakkın rahmeti her şeyi kuşatmış olduğundan, insanlar için dünya hayatında ruhen ve bedenen tertemiz olma imkânlarını hazırlamış ve onlara bildirmiştir. Ölmezden önce tevbe eden, kötülük lekelerinden kendilerini arındıran insanlar, yine de kurtuluşa erer, Cennet yurdunun mirasçıları olabilirler. Zira tevbe ve iyilikler insanı maddî ve manevî lekelerden temizler ve onun pak olarak Huzuru Hakka çıkmasına sebep olur. Yeter ki insan bu saadet kapısına yönelmiş olsun.

Ruhen temiz, gönlü pak olan insan dünya hayatında görüp işittiği her şeyden faydalanır. Ve görüp işittiği şeyler o kimsenin iyilik yolunda yürütmesine, temiz halini devam ettirmesine vesile olurlar. Ancak durumu iyi olmayan, ruhunu arındırmayan kimse görüp işittiği en faydalı sözlerden, hikmetlerden bile istifade edemez olur. Kur'an-ı Kerim'de bir ayeti celîlede meal olarak şöyle buyuruluyor:

«Toprağı verimli güzel memleketin bitkisi Rabbinin izniyle bol çıkar. Toprağı çorak memleketin bitkisinin faydası pek az olur.» (4)

Toprağı verimli olan güzel memleket mü'minin misalidir. Mü'min hak sözü işitince kalbi onu kabul ederek faydalanır.

Kalbi pak, ruhu temiz, işleri güzel ve hareketleri mutedil bir müslüman, dünyada tertemiz bir hayat yaşayacağı gibi, ahirette de temiz insanlar için hazırlanan Cennet yurdunun varisi olacaktır. Bu temiz hayatı yaşayabilen insanlara ne mutlu!

(4) Araf: 58